

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 3 februari 2005
Ons kenmerk 5/5.2/2005000916
Behandeld door de heer R. van Veen (0592) 36 58 93
Onderwerp: Verdrogingsbestrijding, stand van zaken en ontwikkelingen

Geachte voorzitter/leden,

In het Provinciaal omgevingsplan is de kaart met verdroogde gebieden opgenomen. Op die kaart is op basis van expertkennis aangegeven in welke mate herstel van de verdroging is gerealiseerd. Tweejaarlijks wordt er een nieuwe versie van de kaart gemaakt (IPO-afspraken) en inmiddels is de kaart van 2004 gereed. Deze kaart is in de bijgevoegde notitie Verdrogingsbestrijding: stand van zaken en ontwikkelingen weer-gegeven en wordt ter informatie toegezonden.

Uit het kaartbeeld van 2004 valt op te maken dat in driekwart van het verdroogd areaal enige mate van herstel is opgetreden. Op 20% van het areaal is het herstel meer dan 50%. De percentages steken in gunstige zin af bij de landelijke gemiddelden. Het provinciale doel van volledig herstel op 40% van het verdroogd areaal in 2010, lijkt echter niet te worden gehaald. Wel zal op 40% van het verdroogd areaal een grote mate van herstel zijn opgetreden. Daarnaast zal op een vergelijkbaar oppervlak enige mate van herstel zijn opgetreden. Volledig herstel op 40% van het areaal zal naar verwachting in 2015 zijn opgetreden.

Op basis van een aantal ontwikkelingen sluit de huidige kaart niet meer aan bij wensen van gebruikers. Die ontwikkelingen betreffen de in het nationaal bestuursakkoord gemaakte afspraken over het project Gewenst grond- en oppervlaktewaterregiem (GGOR) en voorwaarden vanuit de Kaderrichtlijn water (KRW).

De uitvoering van het project GGOR maakt het noodzakelijk de kaart met verdroogde gebieden af te stemmen met de natuurdoeltypekaart. Op die wijze ontstaan er meer objectieve criteria waaraan de mate van verdroging kan worden afgemeten. Ook is aanpassen van de bestaande kaart noodzakelijk om de toestand van het grondwater conform de KRW te beschrijven.

Om deze redenen is besloten in 2005 de kaart met verdroogde gebieden aan te passen.

Om de mate van verdroging ook in de toekomst aan objectieve criteria af te kunnen meten, wordt in overleg met de buurprovincies, waterschappen en terreinbeheerders een opzet gemaakt voor een monitoringssysteem voor de verdroogde gebieden. Op deze wijze kan gebruik worden gemaakt van meetgegevens om de mate van verdroging en de voortgang van de verdrogingsbestrijding vast te leggen. Besluitvorming over het daadwerkelijk uitvoeren van het monitoringssysteem vindt plaats nadat er zicht is op de kosten en de taakverdeling tussen provincie, waterschappen en terreinbeheerders.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
aw/coll.

Verdrogingsbestrijding: stand van zaken en ontwikkelingen oktober 2004

Inleiding

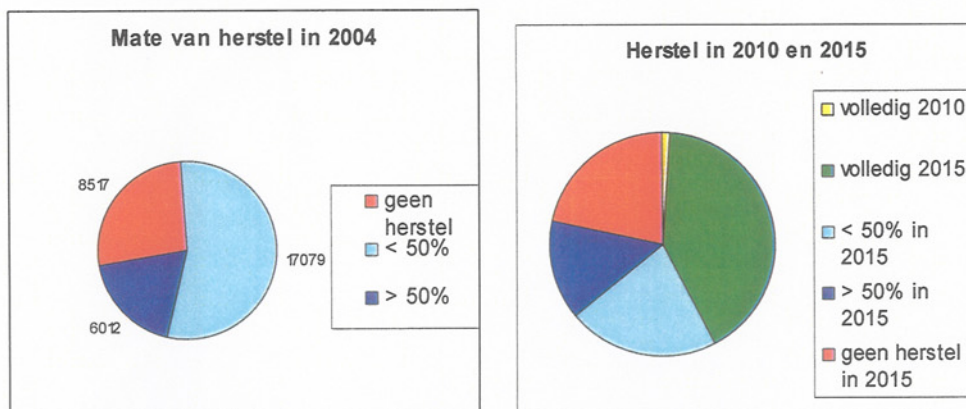
In het Provinciaal Omgevings Plan is de kaart met verdroogde gebieden opgenomen (situatie 2003). Op die kaart is op basis van expert kennis aangegeven in welke mate herstel van de verdroging is gerealiseerd. Tweejaarlijks wordt er een nieuwe versie van de kaart gemaakt (IPO afspraak) en inmiddels is de kaart van 2004 gereed. De kaarten zijn vooral gebaseerd op uitgevoerde projecten en komt tot stand in overleg met terreinbeheerders.

Vanwege een aantal ontwikkelingen sluit de kaart niet meer aan bij wensen van gebruikers. Die ontwikkelingen betreffen de in het nationaal bestuursakkoord gemaakt afspraken over het project Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regiem (GGOR) en voorwaarden vanuit de Kaderrichtlijn Water (KRW).

In deze notitie wordt de stand van zaken 2004 beschreven aan de hand van de laatste versie van de kaart met verdroogde gebieden. Vervolgens worden de ontwikkelingen en gevolgen van de trajecten GGOR en KRW geschetst. Tot slot wordt aangegeven wat de gevolgen hiervan zijn en hoe we hierop kunnen inspelen.

Kaart verdroogde gebieden 2004

De kaart 2004 is gemaakt op dezelfde wijze als eerdere kaarten (2000, 2002 etc). Toegevoegd aan de kaart is een inschatting van het areaal met volledig herstel in het jaar 2010 en 2015. In bijgevoegde bijlage zijn de diverse kaartbeelden opgenomen. In onderstaande grafieken zijn de resultaten kort weergegeven.

figuur 1a

figuur 1b

Figuur 1a met de "mate van herstel" geeft aan dat van het totale areaal verdroogd gebied in 2004 op bijna 75% enige mate van herstel is opgetreden. Op ongeveer 20% van het verdroogde areaal is de mate van herstel meer dan 50%. Er is nog geen gebied onderscheiden waar het herstel volledig is. Het areaal zonder herstel betreft het gebied waar nog geen maatregelen zijn getroffen.

De waarden steken in gunstige zin af bij de gemiddelde mate van herstel in heel Nederland. Hierbij worden voor respectievelijk volledig herstel, enige mate van herstel en meer dan 50% herstel percentages bereikt van 3%, 21% en 11%.

In figuur 1c is een inschatting geven van het moment waarop volledig herstel wordt bereikt. In 2010 zal dat nog minimaal zijn, in 2015 wordt op ruim 40% van het areaal volledig herstel verwacht. Daarbij is

er vanuit gegaan dat de voorgenomen maatregelen, oa in landinrichtingsverband, dat herstel opleveren.

Terugkijkend op de afgelopen jaren is het percentage van het verdroogd gebied met tekenen van herstel toegenomen van 56% in 1998 tot 73 % in 2004.

In het Provinciaal Omgevingsplan is aangegeven dat 40% van het areaal verdroogd gebied moet zijn hersteld in 2010. Uit de gegevens blijkt dat dit percentage gehaald kan worden in 2015. In 2010 wordt op 40% van het areaal een herstel van meer dan 50% verwacht. Daarnaast is er nog een groot areaal met enige mate van herstel.

Ontwikkelingen GGOR en KRW

De komende jaren zullen de waterschappen het Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regiem nader moeten uitwerken. Een eerste product daarbij is een knelpuntenkaart voor zowel de landbouw- als de natuurgebieden. De provincies hebben vanwege hun relatie met het natuurbeleid een belangrijke rol als het gaat om het in beeld brengen van de knelpunten in de natuurgebieden (verdroging). Daarbij is een relatie met de natuurdoeltypenkaart van essentieel belang. Dat is immers het resultaat wat de provincie voor ogen heeft als het gaat om het realiseren van de natuurfunctie.

In 2004 hebben de provincies samen met de waterschappen en de regionale directies van rijkswaterstaat voor de Kaderrichtlijn Water per stroomgebied een voorlopige rapportage opgesteld. De stroomgebieden vallen deels buiten Drenthe waardoor afstemming met de buurprovincies noodzakelijk is. Een onderdeel van de rapportage betreft de mate van verdroging van natuurgebieden. Voor de in Europees verband aangewezen Vogel- en Habitatrichtlijngebieden is een monitoringsstrategie verplicht. Meetgegevens moeten uitwijzen in hoeverre gestelde doelen al dan niet worden gehaald. Onderwerp van discussie is of delen van de EHS onder de verplichte strekking van de KRW vallen.

Gevolgen voor provinciale kaart

De bestaande kaart met verdroogde gebieden kent een aantal beperkingen:

- de begrenzing van de verdroogde gebieden is destijds gebaseerd op basis van de destijds toegekende en inmiddels achterhaalde natuurfunctie in het Waterhuishoudingsplan;
- er is geen koppeling gelegd met de natuurdoeltypen;
- de mate van herstel is vooral gebaseerd op expert kennis.

Binnen het project GGOR wordt met behulp van een landelijk ontwikkeld instrumentarium bepaald in hoeverre natuurdoeltypen kunnen worden gerealiseerd. Als input is daarbij nodig een knelpuntenkaart gecombineerd met de gewenste natuurdoeltypen. Dat betekent dat er een nieuwe kaart met verdroogde gebieden is gewenst op basis van de toegekende natuurdoeltypen. Inmiddels is uit een eerste test gebleken dat om te komen tot een bruikbare kaart eenduidige natuurdoeltypen gewenst zijn. De huidige kaart met natuurdoeltypen gaat nog te veel uit van het voorkomen van een mix van natuurdoeltypen in een bepaald gebied.

Vanuit de KRW zijn meetgegevens nodig om de toestand van oa. de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden te beschrijven. Het bijhouden van de mate van verdroging op basis van expert kennis voldoet hier niet aan. Meetgegevens moeten ondersteuning leveren voor de mate van herstel en/of de mate waarin doelen zijn gerealiseerd. De doelen zijn daarbij gekoppeld aan het natuurdoeltype.

Naast meetgegevens blijft het noodzakelijk om per gebied de toestand in beeld te kunnen brengen. Meetgegevens alleen zullen niet voldoende zijn. In samenwerking met de provincie Overijssel is hiervoor het instrument van de ecohydrologische atlas ontwikkeld. Provincie Groningen heeft daarnaast een systeem om uitgevoerde projecten bij te houden. Een optie zou zijn om beide

instrumenten te combineren. Op die wijze komt informatie over de toestand en de stand van zaken met betrekking tot projectuitvoering op een uniforme manier in beeld.

Nadere stappen

De volgende acties worden voorgesteld om in te spelen op de ontwikkelingen rond de projecten GGOR en de KRW:

- in 2005 maken van een nieuwe kaart met verdroogde gebieden op basis van de natuurdoeltypenkaart;
- de legenda van de natuurdoeltypenkaart hiervoor eventueel geschikt maken;
- komen tot de opzet van een monitoringssysteem in de verdroogde gebieden, te beginnen bij de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden;
- activiteiten afstemmen met de provincies Groningen, Overijssel en Friesland.

Bijlage

Verdrogingskaart 2004 Herstelkaart

